

B A J A

vegyes tartalmu hetilap.

Megjelen minden vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanítónak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legutányosabban számítatnak.

Szerkesztőség

hova a lap szemleli részét illető közlemények küldendők:

bajai Állami tanítóképzőben.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

A tisztujtítás.

Nagy nap lesz holnap, mely városunkra nézve nagy horderővel fog bírni, melyen városunk a polgárság megbizhatóinak lesz kezébe adva, hogy érdekeinket megvédjék, hogy emeljük Baja városát is a nagyobb városok színvonalára és megszólított pénzügyi helyzetét javítsák meg.

Tudvalevő az, hogy e tisztujtításnak még az év elején kellendőt volna megtörténnie, de közbejött akadályok miatt csak most fog történni, mely időköz alatt érkezhettek a választók eleget a felett, hogy vajjon kiket illetnek meg leginkább a választás alá eső tisztségek. Fontolóra vehették az eddigieknek működését és számot vehettek magokban a felett, vajjon megérdemlik-e a további hivatal viselést vagy nem: egyzsolva méltók-e arra, hogy egy város bizalmát helyezze beléjük.

Mintegy 6 hónapi időköz volt ezeknek szoros átvizsgálására, és hisszük, hogy az illetők meg is tették azt; elhatározták: a hasznosokat, kik a várost anyagilag és szellemileg emelték, újból megválasztani; ha pedig voltak olyanok, akik csak a fizetés és nem a város érdemében működtek — megfosztani és betölteni ez állásokot oly egyénnel, kiknek a város érdeke egy és ugyanaz a saját érdekkel.

A város érdeke a polgárokat van bízva azzal, hogy oly egynekkel válasszanak, kik minden tekintetben megfeleljenek a beléjük helyezett bizalomnak; a város jólétét előmozdítsák, és a lakosok belbőlegjét biztosítsák.

Lehet, hogy e választás az utolsó lesz, mert életbe léptetni szándékoznak

a kinevezési rendszert, és ezzel együttesen meg lesz alapítva a függetlenség, ami jelenleg is fennáll azon tisztviselőknél, kik a bizalmat meghálálják lankadatlan szorgalmuk s igazságszeretetük által, kiknek első a megbízóknak megbízatási érdeke, csak azután következik a magoké, — ezek nem félnek a választóktól, hogy nem fogják ismételve előbbi állásukra megválasztani, mert tudják azt, hogy kötelességeiknek hiven tettek eleget.

Ámde ilyen kevés van, mert minden megbízónak inyére cselekedni teljes lehetetlenség akkor, midőn a város érdeke egészen más igényel.

Egyívő kell tönörülni a választóknak, s oly egyéneket választani, a kiknek eddigi pályafutásuk is magán hordozza a jólétre vezetést bélyegét és a példás igazságszeretetet.

Nem czélunk pártoskodni, hanem igen is felhívni a város atyáit arra, hogy a fentmondottakat szem előtt tartva lépjenek az urnához és teljes lelkiismerettel mondják ki megbízottjuk nevét, és léptessék fel a polczra azon tudattal vezérelve, hogy az a bizalmat méltán érdemelte ki, nehogy később — már későn — kénytelenítessenek azt tapasztalni, hogy a megbízott csak igért, de nem tesz semmit, mert akkor már nagyon is későn lesz, és akkor épen azok fogják leginkább érezni megbízottjuk káros behatású működését, kik megválasztották őt.

Ismételve azt mondjuk, legyen mindenki teljes biztonságban a megbízott jelleméről és azután mondják ki a nevét, mert eme egy szavoktól nem egyseknek, de egy mintegy 20 ezer lakossal bíró városnak érdeke van függővé tételére.

Még 24 óra van hátra, mely idő alatt még lehet megmondolni a nagy horderőjű „voks” kinek adását, azért ne vezéreljen senkit sem a rokon, sem a baráti összeköttetés, hanem igen is a példás előélet és lankadatlan buzgalommal dicsekvő egyéniségek iránti tisztelet és ezeket emeljük fel az őket megillető polczra, mert csak így boldogulhatunk!

Hazafias tiszta jellem, önzetlen törekvés és a közügy előmozdításán fáradozó akarat, a fontos feladatok teljesítésére nélkülözhetetlen legyeknek azon tényezők, melyek a szavazókra egyedül befolyást gyakorolnak, minden más tekintet az egész városra és minden egyesre vezethető és beláthatlan következményű lenne.

Községi tanítói és mérészeti közgyűlés.

Baján, 1880. augusztus 23 és 24-én.

A megyei két egylet, részben a mostoha időjárás viszontagságaival küzdve, jelzett napokon megtartotta közgyűlését az állami tanítóképző díszes épületében a mult számunkban részletesen közölt sorozat szerint, részint közvetlenül, részint közvetve érdeklődő számos ügybarát jelenlétében. A tanítógyűlésen Schmausz Endre országgyűlési képviselő ur s a megyei tanügybarátok legjelésebbike, a mérészeti Dr. Ivanovits, Pál ur értelmes tapintattal és követésre méltó kitartással elnököltek. Mindkét napon számos teríték közbejött a pandurszigeeten, hol számos magvas felköszöntőt hallottunk.

TÁRCSA.

Népdalok.

Lehullott a . . .

Lehullott a cseresznyefa virága . .
Boldog, kinek barna lánya a babája;
Lám, az enyim bogár szemű barna lány
Itt született az alföldön
Piros pünkösdi hajnalán.

Gyere ide, ölel át, borulj rám
Drága kincsem, kis angyalom, violám
Borulj rám, mint a levélre a róza,
Ha elkábitja a napnak
Édes-forró, tűz csókja.

Nem mondtam én életemben soha sem
Hogy szeretlek, hogy imádlak édesem,
Nem mondtam én senkinek a világon,
Mégis tudod: érted élek
Aranyos szép virágom.

De édesen . . .

De édesen mosolyog a
Rózsás hajnal az égen;
Még édesebb mosoly van az
Én galambom szemében;
E mosolytól gyuladt lángra
Kebelem,
Ez a mosoly tart oly forróan
Melegem.

Kis galambom lány ölelben
Nyugszik fejem csöndesen,
A míg sjakm csökolgata
Némán, lágyan, édesen.

Csökolgata, mert jól tudja,
Hogy csököjt
Százszorosan vissza adom,
Vissza hát!

Jaj istenem, hogyha ez a
Rózsás arca kis lány
Ugy megesalna, mint megesalt már
Csak az isten tudja, hány:
Ajakam még panaszra sem
Fakadna,
Csak hozzá nőtt szívem érte
Szakadna.

Lakos Gyula.

Legjobbkor jött.

— Elbeszélés. —

Irta: LAKOS GYULA.

III.

Harmadnap megtartották a legszebben a Terka és a Laci közfogóját.

A közfogó olyan következett vasárnap délután együtt beszélgettek a Kapás Márton háza előtt a nagy eperfa alatt Kapás uram, a felesége, a komájok, meg a kántor, és olykor meg-megköszölgötték az előttök levő asztalon álló tavalyi szürést. Ivás után épen letették a poharakat, midőn Kapás uram megszólalt.

— Ejj, de meg is haragudtam akkor a Terka lányunkra. Még ő azzal a Ferke gyerekkel el mer távozni éjszakán idején a háztól! Jaj, de kétségsé is voltunk esze az anyjával. De hála istennek, csak hogy itthon van. Nem szeretném, ha még egyszer megtörténnék a házamnál ez az eset.

— Epen azért mondom én, — vette fel a beszéd fonálát a kántor — ha már egyszer meg volt a közfogó, mihamarabb össze kell esketni őket, nehogy soká késve, Terka agyon busujta magát azután a Ferke gyerek után.

— Hej, hej! — mondá sóhajtva Tóth Antal, a Kapások komája. — Nem tudom én mire való az az összeröltetés; mert nem hagyják rá komám uramék a lányra, hogy hadd válassza azt, a kit szeret. Hát micsoda hibát találunk abban a Ferke gyerekben? Talán dologgerül, vagy korcsmás?

— Hisz azt nem mondhatja senki, mert megverem az Isten, — mondá Kapásné.

— Tudja Tóth Antal uram, az itt a legnagyobb bökkenő, az itt a legnagyobb baj, hogy annak a Takaros gyereknek semmije sincs. Már csak isten bocsássa meg a bűnömöt, én is inkább oda adnám a lányom olyannak, a kinek van mit a tejbő aprítani, mint olyan semmitlennek, — szaporitá a szót a kántor.

— Nem igaz! — kiáltá Kapás uram. — Az itt nem baj, hogy szegény. Ha olyan zsák aranya volna, mint ő maga, akkor sem fogadnám el vőmnek, mert én szavatartó ember vagyok, Laczinak ígertem a leányom,

hozza is adtam, övé is lesz, oszt punkum! — fejezte be beszédjét Kapás uram, s az asztalra egy nagyot csapott öklével a punktumnál.

— Hja! az olyan ígért, — jegyezte meg Tóth Antal, — amivel ha megtartjuk, boldogtalanná teszszük leányukat, rosszabb a Tiszánál, mert ez csak addig fenyegethet bennünket árjával, míg az magasan áll, de ha apad . . . szóval: ha a többi folyék nem segít: meghunyászkodik; . . . de ha a jányát boldogtalanná teszi komám uram . . . várjon csak! megbánja meg a sirban is! Mit szól hozzá, ha Terka kiátkozza magát komám uram meg sirjától is! mert az elkeseredés kizozza sodrából még a birka türelmét is.

Kapás uram gondságbá esett komájának ezen mondása felett, meg a többiek is földre szegezték tekintetüket és hallgattak.

Tudja meddig eltartott volna ezen szótlanlanság, ha a Turupulyiké feleség südher fia, Imriske meg nem zavarta őket, a ki is irtoztatót jajgatással rohant be az utca ajkán:

— Jaj, jaj, jaj istenem! a bika!

— Mi az? mi történt? mi féle bika?

— kérde Kapásné legelgorva ülő helyéről.

— Jaj, jaj! a város bikája! — orditá Imriske.

Az utca ajtón ünnepelő ruhába öltözött lányok és legények futnak be, mindannyian csak azt kiáltva: „Jaj, jaj!”

— Imre beszélj, mi történt? — sürgette Kapás is, Kapásné is halottalálványan.

— Jaj, jaj! A hogy . . . ott . . . a

sadalom minden tagjának meg van a maga kiszabot hatásköre. Mint sürgőforog hangyáknak a „föld ura”, amint magát büszkén nevezi a sárból alkotott Ádám fia; mint gonozza e porhüvelyt, mint teszi szolgáivá a természeti erőket, szolgáivá magát, azt az isteni szikrákat, mely az isteni fellegthatatlan lény fényörönének egy antonja, — a szellemet. Melyik az a mozgóto erő, mely e gépezet, e valóságos perpetuum mobile, kerekeit folytonos mozgásba tartja, melyik a rugója? — Az önfentartási ösztön, a létért való küzdelem.

A szellem volt az, mely „eripuit fulmen coelo”, mely az ég villámait elragadván, szolgáivá tevő, mely a gözt hatalmas gépek mozgásására felhasználja. A sohasem nyűgö emberi ésa az, mely újabb és újabb találmányokban ulti dialdált, mely előlrő tör és határt nem szab merész rőptének. A kiolthatatlan tudás utáni vágy az, mely Kolumbst meg új világ fölfedezésére vezérli, mely a zordon észak jéghegyei közé vonzza a merész hajóst. Igen, a szellem volt ez . . . a test szolgája. Ott leselkedik mindig a hátmögben az önfentartási ösztön által diktált önerék.

A tudomány a materializmus szolgálatába lépett. Az elektricitást, a gözt saját előnyére, kényelmére, kereskedelmi s egyéb érdekei előmozdítására használtá föl az ember; minden kutatás, minden buvárkodás végcéljában oda irányul, hogy az emberiségnek hasznárja váljék. Az új földrés fölfedezése a meggazdagodás és jólét roppant, kimeríthetetlen forrásává lőn. Ezer és ezer emberélet áldoztatott föl ezen tehettelen Molochnak, ezer és ezer szerencsétlen vettettet örökös rabszolgaságra.

És mit keres a törpe ember az észak óriás jéghegyei közt? Utat keres, mely a szomszédos földréshez vezet, és mely utját tetemesen rövidebbé tenné.

És bolygassuk-e a politikát? Szőlünk-e Anglia érdeklődéséről Törökország és annak ázsiai birtokai iránt, Franciaország szerelméről Görögország iránt, Ausztria-Magyarország a szegény bonyrákok iránt tanúsított atyai gondoskodásáról stb. stb. — Hisz tudjuk nagyon jól, hogy az az egész szívet megindító szeretet oda lyukak ki: Oh te szegény barbar törököm, ti sajnálatraméltó szerelmes bonyrák, román, szerb, indus, zulu, afghan atyámfiai, hisz ti azt sem tudjátok, mi szükséges az élet kényelméhez. Lám, én megkönyörülök rajtatok

és adok mindent, a mit szemetek, szátok megkíván, és nem kívánok más erőbe, mint holmi haszontalan aranyat, ezüstöt.

A francia nép életrevalósága és iparszorgalma támogattatva más népek élettelenségétől, Franciaországot gazdagá, dűszégdaggá tette. Az angol gyártmányok piacza az egész világ, még a földnek azon része is, hová még soha sem jutott európai. És midőn holmi humanusnőről beszéltek tele fejedtek, midőn turkophil érzelmekről szónokáltak, gyártmányai értékesítése forog elméjökben.

Igen, itt a tőszomszédágokban is elkapják előled a koncot és ádadul visorgatják rád fogáikat, ha közeléni mersz és veszélyeztetve látják koncukat. És te igazi, ösztityta kényellemmé iltűz dűs kalászt termő földet mellet és megvételssel tekintesz a kalmírlekedő: Hadd dolgozzék az anglus meg a francia, hadd ksefteljének, én földesúr, én magyar nemes vagyok. Egy félvár, barbar nép fölszabadításáért drága véreid százá és keserves kereseményed millióit áldozád, és ezen drága vérel áztatott födből az áldás neme a te számodra, hanem mások számára sarjadzik.

Mit is nyujthatná te másoknak, te szegény magyarom? Gyapjudat eladod másoknak és mint kész gyártmányt vásárolod vissza, minden szükségteidet a külföld gyárjai fedezik, maholnap Magyarországban készült cipőt sem viselők, azt is bőségesen importálják Stájerországból. Így lesz ez mindig, nem ébredsz-e álmaidból magyar; mindig a jogászok és táblabírák országa maradsz-e kedves hazám?

Ídeje már, hogy felocsudjunk e hosszú álomból. Ídeje már, hogy teyünk valamit minmagunkért. Ídeje már, hogy ne hízaljuk tovább zsirunkot a külföldet. A felvirágzás alapfeltételei hiányzanak nálunk, hiányzik a helyes munkafelosztás, a józan takaréksőség, az iparszorgalom. Mindenki orvos, ügyvéd, mérnök akarna lenni, mindenki zsiros hivatalot hajhász. Az iparszorgalomnak tárt tere nyílik hazánkban. De ne bízunk mindent a kormányra, támogassuk a haza fölvirágoztatását célzó intencióban. Lám, Budapesten ipariszkolát nyit, és verbuvalni, kötéllet fogni kell a tanulókot. Országszerte polgári iskolák állít föl, és az ifjúság a gymnasiumokba seregél. A törvény minden-minden 5000 lélekkel bírő községet polgári iskola felállítására kötelez, de ez mindeddig csak

írott malaszt maradt; sőt a meglevő léte is veszélyeztetve van a nép közönysége következtében.

A mi szavunk nem hangzik messzire; de újra és újra hangoztatjuk: Ipart teremtsünk! Állítsunk ipariszkolát! A polgári iskolák képezik ezeknek alapját, támogassuk tehát ezeket, mert csak így remélhetjük kereskedésünk és iparunk egészséges fejlődését és fölvirágzását.

Baja városának saját helyesen fel-fogott érdekei teszik kötelességévé, hogy a már felépült polgári iskolát erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse, vagy pedig oda hasson, hogy a kormánytól segélyben részesíttesse. Baja városának, — mely a közoktatásügy érdekében aránylag jó keveset tett, melynek a kormány tanítóképző intézetét és gymnasiumot adott, — polgári iskolát állítania kiváló érdeke, vagy, minthogy a teher legnagyobb részét mások levették válláról, a már meglevőt hathatósan támogatnia és ipariszkola hozzácsatolása által teljessé és életképesé kell tennie.

Erdősi Jakab.

Levelezés.

Tátrafüredtől a júl 18-án augusztusban

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Bátor vagyok becses lapját a következőkért értesíteni. Szerzetes megindult a kasszálás a kies Szepesben. — csak az Úr Isten adjon hozzá jó kedvező időjárást, s meglezünk elégedve.

Augusztus 18-án kegyelettel megünnepeltük Öfelségének 50-ik évfordulóját. Lőcsén p. o. már évek óta nem volt olyan paradé, olyan illuminatio, mint akkor. A főispán gróf Csáky Albin e napra kitűzött egy rendkívüli bizottsági közgyűlést, melyben egy Öfelséghez intézendő hódolati felirat szerkesztve lőn. Szent Jákó ő templomában pedig megtartott az isteni tisztelet maga a szépsi püspök ur által.

Iglő melletti sorakozik a nagyobb városok képteléhez. Itt ez örövendes nap alkalmából el lett határozva a városi képviselő által, hogy Iglő városa egy árva házat építtet, melynek első alapjait 500 frt. o. é. adott. Azonkívül megvándelt a város 50 szegény ember. Kedves szülő városa nemes tetekben mindig gazdagodik.

Megemlítettének tartom még Lőcsé s Iglő városok hasznos versenyt a tanügy dicsebt terén.

magát, úgy ballagott el onnan; aztán, hogy ölelte fel a földről Ferke őt, hogy batorította . . . és még csak meg sem köszönte Ferke jó szívűségét, annyira meg volt ijedve még akkor is, mikor két pandur ott termett a Ferke háta mögött, a kik, midőn vissza kísérték, egyre csak azt hajtották neki: „vissza a tömlőzbe szökött rab!”

— Pettenthetlen bátorság lakik abban a Ferke gyerekben, — jegyzé meg Tóth Antal. — Bele kötni, szembe szállni egy bikaival! Mégis csak hallatlan valami . . . No csak most is azt mondom én, hogy mégis csak illő volna, hogy Terkát . . .

— De a becületlő, tudja Tóth Antal uram, nagy ám az! — vágott közbe a kántor. — Meg hátha nem is lett volna nagyobb baj? hátha nem is trépte volna szét a bika Terkának a pántlikáját sem?

— De arra meg azt mondom, — válaszolá az előbb, — hogy hátha szét tépte volna magát Terkát is?!

A mint halom, Kalapos Laczitól akár meg is chette volna.

— Ugyan ne torzsonkodjanak már, az istennek kérem, kedves komám! — mondá Kalapos uram édeskés ruhágon.

— Szó sincs róla, hogy elég nem szép volt Kalapos Laczitól, a mit tett; hanem nene! igyunk már egy pohár bort.

— Az ám! — mondá a kántor. — Azután menjünk a koresmába, a „Szügyi zsidóhoz”; azóta ott van Kalapos uram, meg a fia, meg a város szeme-vége.

— No nem bánom; — adá belegeye-

Lőcsén magyar lányiskola van! s pedig felsőbb osztályokkal. Egy derek nő talákozott, ki saját szép házat s kertjét odaajándékozta a kath. hitközségnek. S lett belőle 6 osztály felsőbb magyar lányiskola, melynek igazgatósa ez évben a Pauli sz. Vincze lányára fog bizatni. A szépsi bércek közt mulató hercegprímás Simor János e napokban ajándékozott az iskolának 100 frtot; a primás ő főmagassága szeretett püspökünk vendége Schváncsik kastélyában.

A második felsőbb polgári lányiskola Iglőn van; egy egészen újjonnan felépült házban, melyet a Tranczus család, amely alapítványt tett; és az evang. hitközségnek hagyományozott.

Gyarapodjék s virágozzék e két intézet, hogy a lánynevelés Szepesmegyében mentül nagyobb leüleletet nyerjen.

Tátrafüredtől meg henuszog a sok vendégfölt, dacára annak, hogy az időjárás az egész augusztus hóban csudat volt.

Új Tátrafürednek mint halom igen előkelő vendégei vannak, u. m. Andrásy Katinak grőfnő lányával, Ilonával; Bánfy báróné, Zselinszky Robert gróf; Szirmay gróf nejével; Sztáray, Forgách grőfnők; Károly Viktor grőfné; Batányi Edith gróf; Fischer Ilona b.; Trefort miniszter lánya Anna; Szemere Emil, Blaskovich István; Gullner Gyula; Kocsek tanár; Falk stb.

A Waserferle hotel Nagy-Szaliokon már félleg kész, — esztendőre megnyílik, vendégeknek s turistáknak, olező szoba, jó magyaros ételek s italok ilet fogják majd csalogatni az idegen vendégeket. Innen kocsit vagy kőlon lovakat lehet majd kapni csekély ár mellett, a kirándulások megtételére.

Augusztus 1 én tartotta a Kárpátgyulek rendező közgyűlést Tátrafüredben. Elnök ad hoc volt Gajgázó Salamon, ki épén itt mulatott.

A Kárpátgyulek rendező elnöke lett a megye főispánja, Csáky Albin gróf; és egy-let nagy tevékenységet fejt ki.

Babura László

Bezdán, 1880. auguszt. 14-én.

Zongora játék, szavallat. „humoristicus felolvasás” és egy felolvasás vigjáték színművetélebből összeállított műsorozattal valóban dilettanzus varázsló műkedvelői előadást élveztettünk f. hó 14-én humanus — két szegény tanuló javára — jászándéktól czellál. — A szép számmal megjelent közönység először is Szabási Karolin k. a. által zongor-

nagy parton . . . czikázunk . . . arra szaladt a . . . város bikája, oszt . . . Terkát

— Terkát? Jaj! Hol van? Beszélj! Vágott az Inriske szakadozott beszédébe Kapasné.

— Fellökte a szarvával! Jaj! . . . Jaj!

— Hát azután? kérdé egyszerűre Kapas is, Kapasné is, meg a komájuk is, meg a kántor is.

— Azután én eiszaladtam, úgy e lányok? — válaszolá Inriske a lányokhoz fordulva. — Jaj, de szaladtam! Ezeket a lányokat mind elhagytam!

Kapas is, Kapasné is rohanni akart leányuk fölkeresésére, midőn egyszerűre csak jött Terka halothalvány arccsal, két aszszony vette.

— Oh, csakhogy itt vagy kedves lányunk! Mi bajod? . . . Ugy-e, hogy nincs semmi? — beszélt az apa is, az anya is, miután mindkettő összeölelte, — csókolta Terkát.

— Most már nincs semmi bajom se, — mondá Terka csöndes hangon.

— Beszélj kedves gyermekem, mi történt? — szolt az anya kérő hangon, mi közben gyöngöden simogató leánya arcát.

— Hát a hogy a nagy parton czikázunk, egyszer csak arra szalad a város bikája. Ezek a lányok el kezdenek vele inceskedni, elkezdik kiabálni, hogy: „Bum, bum bika, van karika!” Annak se kellett egyéb: közőnk szaladt; ezek a lányok, legények mind

eiszaladtak, én maradtam utolsónak, utánam szalad a bika, már majd nem utólrő . . . már fel akart lökni a szarvával . . . én elbuktam . . . oszt isten tudja, hogy lesz, ha Takaros Ferke nincs.

— Hisz ő be van csukva, — mondá a kántor.

— Elég baj az, hogy be van csukva, mégis ő mentett meg, — válaszolá Terka ellágyult hangon, — Kalapos Laczit meg be sincs csukva, arra is jött, látta, hogy milyen veszedelemben vagyok, mégse jött segítségemre.

— Ihol van ni! Meglátszük, hogy kj az igaz szerető! — kiáltá Tóth Antal a Terka keresztapja.

— Hát aztán, hogy került oda Ferke kedves lányom, mond csak!? — emelt szót Kapas uram.

— Nem tudom én édes apám. Mintha csak a fölből termett volna elő . . .

— De tudom ám én! — szolt közbe egy legény. — Mert a mint kezdtek mindnyájan jól tudják, a nagy partú nem messze van a tömlőz, oszt Ferke a tömlőz udvarán sétált; mikor látta, hogy mi kinyugnyá a partra jászani, hát a kerítésen keresztül nézett bennekint, még én vigasztaltam is, de ő nagyon szomorú maradt . . . Hát osztán mikor látta, hogy felénk szabadult a bika, bizonyosan átszokott a kerítésen.

Azután meg Terka elmondta, Ferke hogy fogta meg a két szarvát a bikanak, hogy lökte el onnan, mintha ott sem lett volna, a mitől a bika mintha megszégyenlette volna

rán nyitányul játszott: „Balaton hábor-
gása” ismert hatásos darabot hallgatta
élvezettel; utána Róheim Samu ur sza-
valta Vörösmarthy „A vén cigány”-ját,
melyre Róheim Frída k. a. „Souvenir
de ma patrie” című ábrándot játsza
meglehető ügyességgel. Blitz Matild k. a.
pedig szavalta Poë Edgar „Holló”-
cz. költeményét mint az előbbieket is szá-
mos vígáscsokor kiérdemelésével.

Ezt követte Blitz Sándor urnak
— mint ez előadás léféléjének —
humoristiku felolvasása, mely „Berze-
dáni Közlöny” címmel egy élezip
tarkaságait oly rendben adta, hogy a
közönség mosolya itt-ott kissé gon-
dokodba ejtő két értelmű kifejezések da-
czára is, a szép tehetségy író ez alkalmi
humoreszjon lolyton derültébb lón.

Igen találó volt a „Díák” cz.
természetráji tanulmányából a díák név
definiója, mely szerint neve, illetőleg
definiója, „semmi” — de mivel ez el-
nevezés azon korból eredt, midőn azt
hitték, hogy semmiből egy egész világ
lehet, ennőlfogva ma inkább „mindennek”
nevezhető, lévén a világnézet is a haj-
danival ellentét.

Az „Ujdonságok” rovatában je-
lemző a tanúgyi, mely ekként hangzott:
„A tanügyminiszterium rendelete szerint
ezentúl legalább 40 évét számláló höl-
gyek véteinek tanítóknak, nehogy a
tanítás fenakadást szenvedjen tekintetel
a közmondásra: plusus venter, non docet
libenter.”

Nem különben a következő: „Dr.
V. S. városunkban nyitotta meg orvosi
munkodését, már ittlétének rövid ideje
alatt megszűntek tökéletesen a betegok,
a temetőt azonban egy pár óllet nagyob-
bitani kellett. — Mint jeles fogorvos
elégé ismeretes; egy fog huzatása, ha
a beteg elöljár 50 kr. — ha a korona
betörök 35 kr. — ha egészséges fogat
húz a beteg helyett 6 fizet rá — mely
okból szegény embereknek mint legbiz-
tosabb jövedelmi forrást ajánlhatjuk.”

A „Művészet és Irodalom” cz. ro-
vatban nem feledeztem meg Istóczy ke-
ves eszményéről sem, hanem vizsgálatilag
tudatja, hogy „Istóczy és Sztárenovics
Simon legújában egy úrpíratot becsát-
tottak ki, melyben a zsidók ellen felhozott
vádak ellen hatalmasan kardoskodnak.
Rágalmazások nyilvánítták mindazokot,
kik a zsidók hazafiságot és kereskedelmi
beesületességét rágalmazták. Legújában
egy asylum felállításában fárának —
házaol zsidók számára” stb. stb.

Oh, jó istenem szánd meg leányodat, a
ki nem tehet szüleinek akarata ellen, mert
iszonyó, lelket előlők fenyegetik. Végy
magadhoz jó atyám; oly örömet költözök
el a világból! . . .

Segény leányka, szegény Terka voná-
sain e pillanatban halotti sápadtság ömlött
el. Olyan volt, mint a letörtött virág . . .
kánytól fénylő, nagy álmatag szemekt földre
süt . . . Pici ajkai reszedtek, rángatóztak
a kitorni készülő fájdalomtól. Majd ismét
karjaira hajította fejét, azután sirt hosszan,
keservesen.

Sírás után enyhülvén fájdalma, felállt,
indult be és elkezdte édes, méla hangon da-
lojni ezt a megindító, szép, bús nótát:

„Szomorúfűt hervadt lombja
Ráhajlik a sirhalomra.
Kis madárka zeng az ágon . . .
Temetőbe, sirba vágyom.

Temetőben züg-bög a szél,
Csendről, nyugalomról beszél.
Mily jó lesz ott meghihenni!
Odalent majd nem fáj semmi.”

(Vége következik)

A jó hangulatot idézett felolvasás
után a hangversenyt Róheim Samu ur
nagy figyelemmel és valóban elismer-
 érdemlő zene-értékelő zongorán lejátszók
„Beethoven As-dur sonata op. 26.”
darabja fejezte be.

1/4 órai szünet mulva — mely idő
alatt ugyancsak kárpótolták a nyelvok
az előbbi kényser telenség — a cordi-
na felhuzatott s a „Rablógyilkos”
szimny vigjátékra a csend beállott.

Visszaállt tek. szerkesztő úr zsi-
vességével nem lehet czélm, de a sze-
replők méltán kétségbe vonhatók a
bezdáni krónikás igazságérzetét, ha esu-
pan felelteméné hogy „volt de elmúlt.”
A siker több érdemet biztosított ennél,
s ha „Anglikát” — Róheim Frída k.
a. — szerepében megkívánatos s teljes
érvényre is juttatott önézet szende ki-
fejezésért, „Perad aszonny!” — Sza-
bácsi Karolin k. a. — szerepét egyedül
nagygyá tethő correct magatartásáért
dícsérettel feleltem — tulajába nem
esem. Volt is „csokor hullás” —
Jean kertész, Pataky Lajos úr, kiről
hamarjában legyen mondva, derekasn
játszott — kötény számára gyűjtötte a
csokrot írójára zserőre.

Koráni Kálmán úr, mint Ducamp
Alfred és a Lecoin cheux államügyész
szerepét vívó Patnik ur nem kevésbé
részesek az általános siker kinyerésében,
kár, hogy ez utóbbi kissé gyenge han-
gon játszott.

Végre az előadás után a mű- és
nem műkedvelők örömeire hajnalig tartó
vig multság állt be.

Az anyagi haszon 85 frt. mely
összeghez Róheim Károlyné 2 frt. Vá-
moscher Jakab 2 frt. Juszticz Károly
1 frt. Hegyessy Ferenc 1 frt. Burko-
vics Lajos 1 frt. Basyuk János 1 frt.
Wéglér Gyula 1 frt. Losicz Alajos 1
frt. Neumann Mór 1 frt. Elenspanger
1 frt. idős Losicz Lajos 30 kr. —
kegyes felülfizetéssel járultak, ekként
megjuttalmazva a czélt és méltányolva a
szereplők fáradságát, kiket egyenkint,
mit összességben megéjenezni nem fele-
dett a közönség. —

* * *

Ezen tudósítással kapcsolatban más
részről a következő értesítést kapjuk:
Szerdán, f. hó 18-án koronás fej-
edelmünk születésének 50 ik érfordulója
alkalmából városkánk is hódolatának pa-
rány bizonyítékul díszelődést rendezet.
Ezt megelőzőleg is innepi szint mutattot
a helység, egész napon át taraczilövések
dörögtek, a fútczának házai jobbra
mind fel voltak lologozva. Este táncz-
csal egybekötött zeneestélyt. Ezt is épen
itt időző Végler tanár ur szives vezérése
alatt hamarosan constituál dalárda a
„Hymnus”-sal nyitá meg Követte Blitz
Sándor urnak beszédszede, ki ez alkalmal-
lommal Gyula, „Pökainé”-ját szavalta.
Róheim Frída k. a. nak zongorán elő-
adott „Fanfare militair”-je zajos tet-
szésben részesült. Róheim J. ur Tarkányi
„Coriolán”-jait szavalta szép értelemmel.
Majdnem freneticus tapsokban részesül.
Végler ur zongorajátéka, ki egyszerű
népdalait oly remekül s anyni érzéssel
adta elő, hogy háromszor is megismé-
teltezték. Az ezt követő táncznál a sűr-
nyen hulló eső daczára is szép számmal
megjelent közönség hajnalig volt a leg-
vidorabb hangulatban együtt.

B.

Különfelek.

— Személyi hírek. Gromon
Dezso főispán úr ő méltósága csütör-
kökén érkezett városunkba s holnap
énlököl a városi tisztújításnál
— A tisztújítás. Végre vala-
hára kizitték a tisztujtására a határ-
időt; a bizottságy tagokhoz széküldött
meghívó a következő: „Gromon Dezso
főispán úr ő méltóságának intézkedése
folyán van szerencsém a törv. bizott-
ságyi tag urakat f. évi augusztus hó
30-ik napjának d. e. 9 órájára a vá-
rososház nagytermében tartandó közgyű-
lésre tisztelettel meghívni. — Targyak:

1. A kijelölő bizottság megalakítása. 2.
A tisztujtés megkezdése. — Baja, 1880.
aug. 23. — Dr. Hauser Mór, polgár-
mester.

— Az árviz. A folyton növe-
kedő Duna, e létéen a Szt.-János vá-
rosrész első részét előntette.

— A „Csarnok” rovat jelen
számunkból lérszük miatt kimaradt.

— A szini kerülteket, melyek
felállításáért oly sokágy küzdtek a szí-
nézők, most elváltólték, épen az annak
felállításáért leginkább küzdők szava-
zatát folytán. Tehát most szabad a
vásár.

— A kecskeméti kofa és a
fináncz. A „Független Hírlap” írja:
E hónap 24-én reggel a kecskeméti
piacon egy dohányárus kofa — ki a
„csomokát” szoknyája alatt szokta tar-
tani — egy fiatal fináncz által gyoknya
vételéven, figyelemmel kísértett. És va-
lóban a fináncz „orra” nem hába
érezte a „szagot”, mert az asszony meg
volt pakolva dohánynyal. Megkezdődött
hát a vallatás. A kofa tagadtott, a
fináncz állított, a publikum pedig gyű-
lekezett. Mikor a fináncz látta, hogy
szép szóval semmire sem megy, „kutatni”
kezdett, és támadását — amint kive-
hetők volt — az alsó szoknyák ellen
irányozta. De hát ez már „szemelen-
ség”-nek tünt fel a kofa előtt, és a
fináncznak jobbról is, meg a babról is
adott poszonokat, és míg a fináncz csak
szálokagot látott, addig a kofa leruga
lábáról azokat a híres pattogó „papu-
sokat” és elkezdte a finánczot amenny
istenigazában agyabugyálni. A fináncz
erre kibrántotta a kardját, a kofa pedig
elidőbe a papucsokat, elvette a finán-
cztól a kardot és a szegény gyómalotant
addig verte vele, míg csak a kard ketté
nem törtött. A kofa már készült a mar-
kolatjával ütni, de a fináncz uccu,
vesd el magad, nekiindult a szaladás-
nak. A kofa utána. Már már elérte az
igazán „kardos kofa”, mikor a fináncz
beugrott egy hához és az ajtót eltorla-
szolta, miközben szvszaggatott hangon
segélyért könyörgött. Ekkor azután
a kofa megeléve a közönség tapát,
dohányával, a győselemjelvényével
a folyton éljenő publikum között elhagyta
a csatatér; a fináncz pedig mindaddig
a torlaszok között „szorult”, míg a fel-
mentő csapat számára meg nem érkezett.

— Rövid hírek. Szegszárdon
Garay János szülőházát emléktáblával
jelölték; a leleplezési ünnepét szeptember
8-án lesz. — Ugyancsak Szeg-
szárdon, a kaszinói mulatságokból
kizárták az egész tisztikart. Pozsony-
ban, az országos túzótt ünnepély al-
kalmával fekete sárga zászlók leng-
tek csaknem mindenütt; ezek azant
megérdemelték az egyemet! — Ausz-
tria-Magyarország, mint írják, a
török görög háboru esetére Nori-Bazárt
foglalja el. — Boszniaiban rövid
idő alatt a katonák, merő sport zenve-
délyből teljesen elúzték a garázda rab-
lók, s most a közeledek egész biztos
é tartományban. — Róma egyik apacza-
kolostorában egy szolgáló leányt, ki ke-
nyeret esent, „tisztító tűz”-re itélte az
„apacza-törvénysek”, s a leányt tizes
vas lemezre tették, melyen majdnem
megsült. — Berliuban három mormon
feleséget toborzott, hogy azokat Ameri-
kának vigyék; a rendőrség azonban
kintastá a szent férfiakat. — A tör-
ök kormánya elrendelte a Bospo-
rus bejáratainak megerősítését. — Ma-
rokkóban, hol az europai hatalmak
követeléseire nemrég hirdették ki a sza-
bad vallás gyakorlatot, é napokban a
fanatikus mohamedánok négy zsidót meg-
ölték. — Bánáti buza Orsz-
országban. Az orosz kormány ez
évbén kísérletképen vetőmagul bánáti
buzát akar felhasználni. — Bjelínán
(Boszniaiban) a király születés napján
négy magyar zászló is volt látható, hi-
hetőleg az egri zászló-úgy kihatása volt
ez. — A királyi születésnapja
alkalmával, Ujvidéken magyar felirattú
transparentek voltak láthatók. — Ver-

se ezen az ottani német lap, a „V er-
secezer Gebirgsbote” — szemtelentl igazat
az ellen, hogy a városban magyar tau-
nyelvű gymnasium állították föl, s arra
bujtogatja a lakosokat, hogy gyermekei-
ket ez iskolába ne küldjék.

Kiadói sürgöny.

Binder Leo urnak lécs. A hirdetésí dij-
nak megévedékent előre bekuldeute után közöljék.

Lapunk 41-ik számában közölt „Szó-
rejtvény” megjtése:

GARAY
ARAB
RAB
AD
Y

Helyesen megfejtették: Blitz Miksa ur
(Baja), Dreisziger Mariska k. a. (Baja),
Lengyel Antónia urhalgy (Pápa), Droszger
Ferenc ur (Baja), Weinberger Gizella k. a.
(Baja), Schullinger Amália k. a. (Nagyvárad),
Steen Benő ur (Baja), Rausch F. ur (Ter-
mesvár).

Szórejtvény.

(Megfejtendő lógrász szerint. A kiindulási pont *-ga
van jelölve.)
Stern Benő 61. d.

hob	da	si	már	csár	kam.	csár	ves
otz	ne	da	ga	da	ked	ta	Csár
sár	mért	o	pa	*Er	da	ba	da
ben	szép	tal	csár	fo	Sü	égyr	pus
a	ga	lmas	dé	ri	lén	go	lyud
szs	sár	dulj	be	nosz	csé	ól	szé
For	roz	kig	pám	szé	égyr	fo	kin
a	viz	ba	le	né	te	met	Meg

Megfejtési határidő sept. 11.

Betűrejtvény.

K-től.

N	A	K	A	L	O	Sz	R
E	N	D	O	A	P	N	
Y	A	R	I	P	O		
O	L	E	A	O			
S	A	P	I				
D	E	N					
R	N						
N							

A fentebbi kezékkában a betűk úgy
helyezkedik el, hogy az első sor felülről
lefelé és előlről hátrafelé egy híres király-
hadvezér nevé,
2. egy nagyserdő politikus nevé,
3. a lónak egyik nemét,
4. és 6. férfinevet,
az 5. egy francia nagyváros nevé,
és 7. a fémek egyikét, és
8. az „abc” 14. betűjét adja.
Megfejtési határidő sept. 4.

Üzleti tudósítás.

Baja, 1880. augusztus 25-én

Buza	10.10
Zab	5.20
Bab	—
Árpa	5.50
Róz	8.60
Köles	—
Kukoricza	—
Az árak 100 kilogr. után.	—

Az első es. kir.
DUNA GŐZHAJÓ ÁSÍTÁRSULAT
Pósta- és személyszállító hajóinak
MENETRENDEJE.

Pósta-hajómenetek:
Bajáról Budapestre: szombat kivételével napo-
kint reggeli 4 és fél órakor.
Bajáról Orsovára: hétfőn csütörtökön és szomba-
ton reggel 6 órakor.
Személyszállítójómenetek:
Bajáról Budapestre: napokint d. u. 4 órakor-
Bajáról Mohacsra: — estü 8.

Felölös szerkesztő:
Dr. BARTSCH SAMU.
Kiadó-tulajdonos:
NÁNAY LAJOS

HIRDETÉSEK.

Kiadandó ház.

Néhai Traiber József tulajdonát képezett ház, mely a deszkás-utca sarkán egy bolt-, három szoba-, konyha-, éléskamra- és két pinczéből áll, a hozzá tartozó telekkel együtt bére kiadandó. — Ertekezhetni alulírottal.

Csakás Ferencz.

Birtok eladás.

Néh. Nível János hagyatékát képező és Baján, a szegedi uton 1686. sz. alatti legjobb karban lévő ház egy hozzátartozó alkalmas magtárral és a mellette lévő nagy gyümölcsös kerttel, továbbá a bajai határban lévő 25 hold

jó minőségű szántóföld, 6 hold kaszáló és 5 nold erdő (1600 □ öllel számítva) a legjutányosabb árak és készpénzfizetés mellett örök áron eladatnak.

Bővebb értesítéssel szolgálunk

az örökösök nevében:

Szalay Lajos és Nível Nándor
urak Baján.

Ló-árverési hirdetés.

Idősb Latinovits János ur ó nagyságának méneséből Borsodon, f. évi sept. hó 12-én d. e. 9 óra-
kor tartandó

önkéntes árverésen

azonnali készpénz fizetés mellett eladatni fog:

- 1-ször két db 3-ad fu kanca,
 - 2-ször két „ 6 éves fedezett,
 - 3-ször két „ idősebb fedezett kanca ló,
- mely árveréshez a venni szándékozók ezennel tisztelettel meghivatnak.

Piukovits János,
uradalmi gazdatiszt.

Hirdetmény.

Baja város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a
»Bárány vendégfogadó«

épületének szabad bormérési joggal, f. évi september 29-ik napjától kezdve, két egymásután következő évekre leendő bérbeadására f. évi september hó 1-ső napján délelőtt 10 órakor a városházánál a gazdasági hivatalban, hol a feltételek előlegesen is megtekinthetők, nyilvános árverés fog tartatni, melyre a bérbevenni szándékozók 200 frt bánatpénzzel ellátva meghivatnak; bánatpénzzel ellátott s lepecsételt írásbeli ajánlatok a tanácshoz czimezve, az árverés megkezdéseig szintén elfogadhatnak.

Kelt Baján 1880 évi augusztus hó 13-án.

Rajcsányi József,
gazd. tanácsnok.

NÁNAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

elvéállal mindennemű e szakba vágó

== M U N K Á K A T ==

a legjutányosabb árak mellett.

Üzlethelyiség: Baján, Bódog-téren, Scheibner-féle házban.

Nagy raktár mindennemű

K Ö Z S É G I

nyomatványokból.